

This shiur is dedicated by Bati and Eddie Jacobs in loving memory of
Dr. Chuck Feldman ז"ל
an exemplary model of dedication to family, community, and Torah education.
יהי זכרו ברוך

דברים פרק ל

(א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחת יקוק אלהיך שמה: (ב) ושבת עד יקוק אלהיך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך: (ג) ושב יקוק אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יקוק אלהיך שמה: (ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יקוק אלהיך ומשם יקחך: (ה) והביאך יקוק אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה ויהיטבך והרבך מאבתך: (ו) ומל יקוק אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יקוק אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך: (ז) ונתן יקוק אלהיך את כל האלות האלה על איביך ועל שנאיך אשר רדפוך: (ח) ואתה תשוב ושמעת בקול יקוק ועשית את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום: (ט) והויתרך יקוק אלהיך בכל מעשה ידך בפרי בטןך ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך לטבה פי ישוב יקוק לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך: (י) פי תשמע בקול יקוק אלהיך לשמור מצותיו וחקתיו הכתובה בספר התורה הזה פי תשוב אל יקוק אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך: פ
(יא) פי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך ולא רחקה היא: (יב) לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אותה ונעשה: (יג) ולא מעבר לים היא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו וישמענו אותה ונעשה: (יד) פי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו:

רמב"ן

(יא) וטעם כי המצוה הזאת - על כל התורה כולה. והנכון, כי על כל התורה יאמר (לעיל ח א) "כל המצוה אשר אנכי מצוך היום", אבל "המצוה הזאת" על התשובה הנזכרת, כי והשבות אל לבבך (בפסוק א) ושבת עד ה' אלהיך (בפסוק ב) מצוה שיצוה אותנו לעשות כן. ונאמרה בלשון הבינוני לרמוז בהבטחה כי עתיד הדבר להיות כן. והטעם, לאמר כי אם יהיה נדחך בקצה השמים ואתה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות ככל אשר אנכי מצוך היום, כי אין הדבר נפלא ורחוק ממך אבל קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום:

רש"י

(ג) ושב ה' אלהיך את שבותך - היה לו לכתוב והשיב את שבותך, וברותינו למדו מכאן שהשכינה כביכול שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו, שהוא ישוב עמהם. ועוד יש לומר, שגדול יום קבוץ גלויות ובקושי, כאלו הוא עצמו צריך להיות אוחו בידי ממש איש איש ממקומו, כענין שנאמר (ישעיה כז, יב) ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל, ואף בגלויות שאר האומות מצינו כן (ירמיהו מח מז) ושבת שבות מואב: (יא) לא נפלאה היא ממש - לא מכוסה היא ממך, כמו שנאמר (דברים יז, ח) כי יפלא ארי יתכסי, (איכה א, ט) ותרד פלאים, (איוב מ, יג) ותרד במטמוניות, מכוסה חבוש בטמון: (יב) לא בשמים היא - שאלו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללומדה: (יד) כי קרוב אליך - התורה נתנה לכם בכתב ובעל פה:

רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה א

כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא שנאמר איש או אשה כי יעשו וגוי והתודו את חטאתם אשר עשו זה וידוי דברים, וידוי זה מצות עשה, כיצד מתודין אומר אנא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובושתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה, וזהו עיקרו של וידוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משובח, וכן בעלי חטאות ואשמות בעת שמביאין קרבנותיהן על שגגתן או על זדונן אין מתכפר להן בקרבנם עד שיעשו תשובה, ויתודו ושנאמר והתודה אשר חטא עליה, וכן כל מחוייבי מיתות בית דין ומחוייבי מלקות אין מתכפר להן א במיתתן או בלקייתן עד שיעשו תשובה ויתודו, וכן החובל בחבירו והמזיק ממונו אף על פי ששילם לו מה שהוא חייב לו אינו מתכפר עד שיתודה וישוב מלעשות כזה לעולם שנאמר מכל חטאות האדם.

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored in memory of Mr. Gerald Moskowitz ז"ל by his family.
לעי"נ גרשון אלטר בן יהודה וולף ז"ל

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.